

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 21/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1998

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä syyskuuta 1997 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen 103/1997 vp.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Marja Niiranen, valtiovarainministeriö
- apulaisjohtaja Kari Immonen, Verohallitus
- osastopäällikkö Antti Arola, Kansaneläkelaitos.

HALLITUKSEN ESITYS

Kansaneläkevakuutuksen ja sairausvakuutuksen rahoitukseen osallistuvat vakuutetut, työnantajat sekä valtio ja kunnat. Lisäksi valtio osallistuu rahoitukseen siltä osin kuin muut tulot eivät kata kustannuksia.

Vuodesta 1993 alkaen on säädetty vuosittain erillinen Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamista koskeva erityislaki. Vuonna 1993 tuloutettiin Kansaneläkelaitokselle 780 miljoonaa markkaa liikevaihtoveron tuotosta ja vuonna 1994 1 800 miljoonaa markkaa liikevaihtoveron

ja arvonnäisäveron tuotosta. Vuodesta 1995 alkaen on tuloutettu arvonnäisäveron tuotosta Kansaneläkelaitokselle vuosittain 2 400 miljoonaa markkaa, minkä suuruinen tuloutus tapahtuu myös kuluvana vuonna.

Hallitus ehdottaa, että Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi arvonnäisäveron tuotosta tilitetään vuonna 1998 kuluvan vuoden tapaan Kansaneläkelaitokselle 2 400 miljoonaa markkaa. Muilta osin vajeaus katetaan valtioneuasuorituksen kautta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Kansaneläke- ja sairausvakuutuksen päärahoitusmuotona ovat vakuutettujen ja työnantajien maksamat vakuutusmaksut. Lakimääräisten

kiinteiden rahoitusosuuksien lisäksi valtio osallistuu lain nojalla rahoitukseen siltä osin kuin muut tuotot eivät riitä laissa säädetyn varojen vähimmäismäärän saavuttamiseen ja rahastojen

maksuvalmiuden turvaamiseen. Kansaneläkelaitoksen rahoitukseen on tehty muutoksia viime vuosina. Tällaisia ovat olleet jo toteutetut pal-kansaaajan ja eläkeläisten kansaneläkevakuutusmaksun poistaminen.

Nykyisin noudatettu ja myös hallituksen esi-tyksen mukainen järjestely, jossa tietty markka-määräinen osuus arvonlisäveron tuotosta tilite-tään budjetin ulkopuolella ja sen ohi suoraan Kansaneläkelaitokselle ja täten alennetaan val-tion budjettimenoja vastaavalla määrällä, syntyi tilanteessa, jossa muutoin kuin tällaisella järjes-telyllä ei kyetty pysymään asetetuissa budjettike-hyksissä. Järjestelyä on jatkettu vuosittain. Va-liokunta katsoo, että budjetin läpinäkyvyyden vuoksi verotulot tulisi kokonaisuudessaan tu-

louttaa valtion budjettiin. Kansaneläkelaitoksen rahoitukseen kohdistuvien muutosten toteutta-minen on edelleen kesken. Valiokunta kiirehtii näiden muutosten toteuttamista.

Valiokunta pitää käsiteltävänä olevaa esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valio-kunta puoltaa siten hallituksen esitykseen sisäl-tyvän lakiehdotuksen hyväksymistä sellaise-naan.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokun-ta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamat-tomana.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Olavi Ala-Nissilä /kesk
Ulla Anttila /vihr
Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Bjarne Kallis /skl
Timo Laaksonen /vas
Reijo Laitinen /sd
Markku Lehtosaari /kesk
Håkan Malm /r
Mats Nyby /sd
Maija Rask /sd

Anssi Rauramo /kok
Jukka Roos /sd
Kimmo Sasi /kok
Oiva Savela /kok
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jukka Vihriälä /kesk
vjäs. Arto Lapiolahti /sd
Raimo Liikkanen /kesk
Matti Saarinen /sd
Kari Uotila /vas.